

INTRODUCCIÓ

BELÉN PASCUAL BARRIO
JOSEP LLUÍS OLIVER TORELLÓ

*GRUP D'INVESTIGACIÓ I FORMACIÓ
EDUCATIVA I SOCIAL (GIFES)*

A tots els que compartim el projecte de l'*Anuari de la Joventut* ens complau i il·lusiona la posada en marxa d'aquesta iniciativa col·lectiva. Es tracta d'una col·laboració entre la Conselleria de Cultura, Participació i Esports (Institut Balear de la Joventut, IBOJVE), el Departament de Desenvolupament Local del Consell de Mallorca (Direcció Insular de Joventut) i la Universitat de les Illes Balears –UIB– (Grup d'Investigació i Formació Educativa i Social, GIFES). La iniciativa compta, a més, amb el suport de la Fundació Guillem Cifre de Colonya de la Caixa d'Estalvis de Pollença, Colonya.

L'objecte principal de l'*Anuari de la Joventut de les Illes Balears* és millorar el coneixement i la comprensió de la situació dels joves a la comunitat autònoma de les Illes Balears i, al mateix temps, contribuir a cercar estratègies

d'aproximació i resposta a les seves demandes i necessitats. L'*Anuari de la Joventut de les Illes Balears* es planteja com una publicació amb una periodicitat anual que posarà a l'abast del públic interessat, professionals de l'àmbit de la joventut, responsables públics, membres d'associacions, professorat, estudiants, joves i la societat en general, informacions bàsiques sobre diversos aspectes que tenen a veure amb la realitat dels joves, sempre des d'una concepció àmplia i rigorosa. Comptar amb un major coneixement sobre la realitat dels joves i les seves necessitats pot contribuir al seu benestar així com al desenvolupament i la construcció d'una societat més equitativa, justa i respectuosa amb els drets socials. En aquest sentit, la divulgació i transferència de coneixements pot influir positivament sobre el disseny d'accions en matèria de joventut.

Al pròleg de la publicació, Jorge Benedicto apunta la necessitat de conèixer la joventut per tal de fer més visibles els joves, situant les seves preocupacions i interessos en el conjunt de prioritats col·lectives, deixant d'ocupar un lloc secundari i formant part de l'agenda pública. Amb aquesta mateixa convicció, el projecte de l'Anuari compta amb tres eixos que l'orienten.

a. Contribuir a fer visible la realitat dels joves de Balears, una realitat que és complexa i diversa, tot i que amb uns condicionants socials que marquen una sèrie de tendències en les seves trajectòries. Aquest coneixement rigorós i sistemàtic (basat en evidències) pot contribuir a dues coses. La primera, a fer front a la imatge sovint distorsionada i simplificada que posa aspectes com la despreocupació i la irresponsabilitat per sobre de l'autonomia, el compromís o la participació. La segona, a atendre les necessitats, els problemes i les demandes dels joves (accés al mercat laboral, habitatge, autonomia econòmica, oci, etc.) partint de la seva pròpia percepció de les dificultats, oportunitats, demandes i participació.

b. Facilitar la sinergia i contribuir a la divulgació de bones pràctiques, la reflexió i la construcció d'alternatives que promocionin el benestar i la participació dels joves, apuntant cap a pràctiques que es mostren efectives. Amb aquesta finalitat l'Anuari es planteja la inclusió de les perspectives dels diferents actors de l'administració i de la societat civil, responsables públics, professionals, voluntariat i tots aquells actors que intervenen en

l'àmbit dels joves. L'aportació mútua i la confluència dels diferents espais de construcció del coneixement afavorirà la transferència i la interrelació necessària entre la teoria i la pràctica, com també entre el món acadèmic i el professional. En aquest sentit, el projecte promourà el treball en xarxa entre diferents àmbits que tenen a veure amb les polítiques de joventut: ocupació, temps lliure, salut, educació, etc.

c. Aproximar el projecte en la mesura que sigui possible als joves, cercant fórmules per anar fent efectiva la seva participació. El sentit principal del projecte són els mateixos joves i, per tant, la necessitat que es facin visibles no només com a objecte dels estudis sinó com a part activa i fonamental de les iniciatives; així doncs, de manera progressiva serà necessari incloure la seva veu en els espais de discussió, investigació i divulgació. La joventut ha de contribuir a la construcció de la ciutadania activa de manera significativa en els principals processos de presa de decisions que els afecten. És per això que aquest anuari pretén donar suport als joves perquè mitjançant diversos processos d'apoderament prenguin el lideratge en els espais de decisió que afecta les seves vides i que són fonamentals per a la transformació social.

La publicació inclou treballs, perspectives i veus diverses. L'estructura de l'Anuari compta amb cinc apartats:

El primer apartat situa el lector en la realitat dels joves de les Balears a partir d'una anàlisi rigorosa, en primer lloc, de la normativa en matèria de joventut al llarg dels darrers trenta

anys. En segon lloc, es fa una definició de la realitat dels joves de les Balears a partir dels principals indicadors.

El segon apartat («Iniciatives de les institucions») es dedica a iniciatives orientades als joves des de diferents departaments de l'Administració autonòmica. Es tracten projectes tan diversos com un servei de suport i promoció per a joves extutelats, la promoció de l'ocupació juvenil i el sistema de Garantia Juvenil, programes d'oci alternatiu i saludable, un programa d'intercanvi cultural i cohesió grupal a un centre educatiu, i un programa de promoció de la ciutadania digital per a joves de les Illes Balears.

Al tercer apartat («Iniciatives de la societat civil») enguany es presenten tres treballs sobre tres àmbits d'apoderament dels joves: els consells de la joventut, la participació estudiantil i el voluntariat.

Al quart apartat («Recerca i debats oberts») comptam amb tres treballs. El primer és un estudi sobre els canvis en les relacions interpersonals i la nova pornografia; el segon treball tracta sobre la identitat dels adolescents d'origen immigrant; el tercer és una revisió de les tesis doctorals presentades a la UIB en els darrers vuit anys sobre temàtiques relacionades amb els joves.

El cinquè apartat («Monogràfic») enguany l'hem dedicat al benestar psicològic i emocional dels joves. Els set treballs que presentam tracten els temes següents: salut mental, suïcidi, drogodependències, salut afectiu-sexual, convivència escolar i satisfacció acadèmica-laboral.

Les contribucions diverses permeten incloure visions des de disciplines i perspectives diferents. Agraïm la dedicació de totes les persones autores dels treballs que presentam en aquest primer número: responsables públics, professionals de l'Administració pública i d'entitats socials, personal docent i investigador, membres d'associacions i estudiants.

L'Anuari de la Joventut de les Illes Balears és coordinat pel Grup d'Investigació i de Formació Educativa i Social (GIFES), del Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques de la Universitat de les Illes Balears. Com a membres de la Universitat de les Illes Balears, des de l'equip GIFES complim una de les nostres obligacions acadèmiques, professionals i morals en relació amb la nostra societat: contribuir a un millor coneixement de la realitat social i contribuir a fer front a les necessitats dels joves. En aquest projecte, la tasca és compartida amb totes les institucions promotores i corresponsables de la iniciativa.

Compartint el desig de Jorge Benedicto, esperam que, amb una continuïtat en el temps, aquest projecte contribueixi al debat, la reflexió, la transferència i la divulgació de coneixement sobre la realitat, les necessitats i les iniciatives dels joves de les Illes Balears.